

Gheorghe Piperea: The answer, my friends, is blowing in the wind ...

Răspunsul, prieteni, e vântare de vânt

🕒 Acum 30 minute 👁 29 Vizualizari 📖 9 Timp de citire

Regulamentul (UE) 2023/956 privind instituirea unui mecanism de ajustare a carbonului la frontieră (CBAM) instituie o adevărată Taxă pe carbon care va acoperi, în primă fază, importurile bunurilor și precursorilor a căror producție necesită o mare cantitate de carbon (ciment, fier și oțel, aluminiu, îngrășăminte, electricitate și hidrogen), în faza ulterioară urmând a i se extinde domeniul de aplicare în așa fel încât să cuprindă mai mult de 50% din emisiile din sectoarele acoperite de Sistemul European de Tranzacționare a Emisiilor (ETS).

CBAM impune o altă obligația de raportare cu privire la consumul de energie, emisiile incorporate (emisiile directe, emisiile indirecte, emisii provenind din procese și activități ce țin de întregul lanț valoric), țara de origine a mărfurilor importate, identitatea și locația unităților în care au fost produse mărfurile și prețul carbonului care trebuie plătit în țara de origine pentru emisiile conținute de mărfurile importate.

După faza de tranziție, importatorii vor fi obligați să achiziționeze certificate CBAM.

[Se poate face o paralelă cu sistemul deja existent al pieței certificatelor de emisii de CO₂, care se aplică producătorilor industriali interni – în afară de caracterul puternic speculativ pe care l-a căpătat, acest sistem de

întreprinderile normale și întreprinderile „prea mari pentru a fi lăsate să falimenteze” s-a înfiripat un iritant dublu-standard, care face ca marile companii germane, franceze, olandeze, italiene sau spaniole să fie ignorate de la sancțiuni pentru poluare sau să fie „calificate” să își deruleze propriile metode de calcul al reducerii emisiilor de gaze cu efect de seră, în timp ce întreprinderile normale, cum ar fi cele publice românești sunt intenționat falimentate chiar și pentru lipsa unei virgule; este clar, oricum, că noul sistem al certificatelor de CO2 pentru importuri este un nou glonț tras de UE în propriul picior, care îi va vătămă și mai abitir economia slăbită și îi va sărăci și mai mult populația]

Acest mecanism își dorește să stabilească un echilibru între importatorii de produse pentru a căror obținere este necesară emiterea unei cantități considerabile de CO2 și producătorii din cadrul UE, cărora li se aplică schema UE de comercializare a certificatelor de emisii (EU ETS). Evident că, în acest sens, obiectivul Regulamentului este unul întemeiat, echilibrând raporturile dintre comercianți. Totuși, pentru ca acest echilibru să existe, consumatorul „trebuie” să fie dezavantajat, căci în sarcina sa va ajunge suportarea efectivă a acestor taxe.

Nerespectarea cerințelor de raportare CBAM sau inexactități cuprinse în cadrul raportului pot conduce la penalități pe care le va stabili fiecare stat membru. Quantumul penalității este cuprins între 10 EUR și 50 EUR pe tonă de emisii neraportate/raportate cu inexactități. Desigur că și aceste costuri vor fi incluse în prețul produselor și serviciilor, care va fi suportat de consumatorul final. Consecința va fi accentuarea sărăciei. Colateral, consecința va fi abținerea de la consum și austeritatea, adică, mai puțin bani colectați la bugetele publice, cu titlu de tva și accize, mai puțină producție și comerț, mai puține locuri de muncă, mai mult șomaj, mai prostești așteptările ca toată această nefericire în lanț să fie acoperită de digitalizare și de „inteligenta” artificială.

*Regulamentul (UE) 2023/956 a intrat în vigoare, în faza sa de tranziție, de la 1 octombrie 2023, prima perioadă de raportare încheindu-se la 31 ianuarie 2024. Perioada 1 octombrie 2023 – 31 decembrie 2025 este definită ca perioadă de tranziție, în care importatorii vor avea obligații de raportare a emisiilor încorporate în produsele CBAM importate, fără obligația de plată a unei taxe.

Comisia Europeană a propus în data de 16 martie 2023 Regulamentul privind industria net-zero – Net Zero Industry Act (NZIA) . Pe 16 februarie 2024, Parlamentul și Comisia au ajuns la un acord politic provizoriu.

Regulamentul, încă neintrat în vigoare, își propune să ofere un cadru de reglementare simplificat pentru capacitatea de producție a produselor care sunt esențiale pentru îndeplinirea obiectivelor în materie de neutralitate climatică, cum ar fi bateriile, turbinele eoliene, pompele de căldură, panourile solare, electrolizoarele și tehnologiile de captare și stocare a dioxidului de carbon (1), dar prezintă interes mai ales din perspectiva obligației de captare și stocare a CO2 (carbon capture and storage – CCS).

Este vorba, pur și simplu, de capt(ur)area, transportul și stocarea CO2 pentru a-l împiedica să ajungă în atmosferă.

Teoretic, este posibilă și convertirea CO2 stocat și captat în alte produse ce ar putea fi folosite ulterior – este vorba de captarea și utilizarea carbonului – carbon capture and utilisation (CCU). A se vedea mai jos în ce constă diferența.

Vânătoarea de vânt va determina abandonarea metodei naturale de inversare retroactivă a emisiilor de CO2. Plantarea copacilor în acest scop este, de altfel, este dezavuată de „mari” oameni de știință în domeniu, cum ar fi Bill Gates, patronul Microsoft, cel care a cumpărat păduri pentru a sacrifica copaci și a împământa buștenii

Chiar dacă scopul procedurii de vânare a vântului este unul bine intenționat, ne putem întreba dacă efortul și inutilul efort (financiar, dar nu numai) care trebuie depus în vederea aplicării acestei idei este proporțional cu rezultatele. Având în vedere că nu sunt expres reglementate ipotezele în care ar trebui să intervină captarea și stocarea emisiilor de CO₂, ar fi rezonabil să presupunem că acest mecanism ar putea deveni un „get out of jail free card”(2), companiile simțindu-se îndrituite să emane la fel de mult sau poate chiar mai mult CO₂ doar în baza faptului că au banii și resursele necesare vânării de vânt.

Evident că în această ecuație trebuie luate în calcul și costurile ridicate ale unui astfel de proces tehnologic. Finanțarea publică nu va putea acoperi întreaga sumă necesară derulării și finalizării unui proiect de o asemenea anvergură, astfel că vor fi necesare finanțări private care bineînțeles că se vor răsfrânge în mod inevitabil asupra consumatorilor finali. Companiile care se vor lansa în mod obligatoriu în operațiunea de vânare și stocare a vântului și a fumului vor fi nevoite să își acopere aceste costuri, „investiția” în viitorul verde găsindu-și urmări financiare în prețurile impuse ulterior consumatorilor.

Proiectul mai implică o incertitudine. Care vor fi statele membre care vor trebui să implementeze această tehnologie și, deci, să îi suporte costurile? Este evident că nu toate statele au „potențial” de stocare a CO₂, însă ceea ce este și mai evident este că România nu face parte dintre acestea. România nu deține astfel de premize.

Obligația de stocare a CO₂ vizează, în mod promordial, producătorii europeni de petrol și de gaze. Potrivit Regulamentului, provizoriu adoptat în aprilie 2024, fiecare entitate care deține o autorizație de explorare și/sau exploatare de hidrocarburi va trebui să aibă o contribuție individuală în vederea atingerii obiectivului stabilit la nivelul UE referitor la cantitatea de CO₂ stocată, iar acest obiectiv consolidat la nivelul tuturor celor 27 de state membre este de cel puțin 50 de milioane de tone CO₂ până în 2030. Aceste contribuții individuale vor fi calculate după o formulă de calcul care are în vedere producția din 1 ianuarie 2020 până pe 31 decembrie 2023. Este evident că nu toate statele au astfel de producători, deci nu toate economiile și nici toți cetățenii UE vor avea de suferit de pe urma acestei noi obligații impuse pentru a trăi în minunata lume nouă de după 2030. România, fie că vrea sau nu vrea, este al doilea producător de petrol și gaze din Europa, având două mari companii – OMV Petrom și Romgaz, astfel că, prin aplicarea formulei Comisiei, o mare parte din sarcina stabilită de UE prin Regulamentul ce urmează a fi adoptat formal în curând urmează să implice aceste două companii și, deci, România. Având în vedere poziția României în ecuație, a rezultat că producătorilor români ar urma să le revină aproximativ 20% din obligația instituită, ceea ce ar însemna aproximativ 9 milioane de tone de CO₂(3). Practic, până la primul termen vizat, adică anul 2030, România va trebui să aibă deja depozitele care ar avea potențialul de a stoca acele milioane de tone CO₂ care trebuie captate și stocate în subsol. Această acțiune necesită investiții foarte mari, stațiile de colectare și de injectare fiind ele însele costisitoare. În cazul nerespectării acestor obligații, UE lasă statele membre să stabilească penalitățile aferente (ce mărinimie ...).

Cu privire la perspectivele stakeholderilor din România asupra acestui mecanism și asupra implementării sale fost elaborat, desigur, și un studiu (4). Ce ne-am face noi fără studii ... Stakeholderii vizați au fost consultați, printre altele, cu privire la carbon capture and storage (CCS), precum și cu privire la carbon capture and utilisation (CCU). Majoritar, este preferată această din urmă procedură. Nimeni nu își dorește ca România să devină un loc de stocare de CO₂, deoarece acest lucru va duce la acumularea de „pungi de CO₂” în subteran(5). Evident că CCS ar putea constitui premisa CCU, astfel că aceste „pungi” nu ar fi automat stocate

Totuși, utilitatea acestui mecanism și aplicabilitatea efectivă a sa rămâne cel puțin pentru moment sub semnul întrebării. Sunt multe probleme care au fost abordate chiar de către petrolieri români care nu și-au găsit răspunsul sau consensul. În plus, nu este favorabilă nici împrejurarea lipsei de încredere acordată acestui mod de luptă împotriva schimbărilor climatice, nici impactul financiar puternic pe care îl impune chiar de la început un astfel de demers.

Sursa: [Gheorghe Piperea](#)

***acest text face parte din studiul mai amplu privitor la taxele de carbon elaborat de studenta Arina Vasilescu**, studentă în anul 3 la Facultatea de Drept a Universității din București și intern/voluntar la Piperea și asociații. Studiul de specialitate este redactat sub coordonarea mea și face proba dublă a faptului că dreptul este încă obiect de interes și pasiune pentru tinerii români care au decis să rămână în țară și, respectiv, că eu, personal, nu fac umbră Pământului degeaba la acea facultate, unde predau de 29 de ani drept comercial. Studiul, integral, va fi publicat curând în revistele de specialitate, pentru că merită. Aici, pe această pagină, voi mai publica spicuiuri din el, în intenția de a arăta că temerile privind taxele pe aerul pe care îl expirăm nu sunt cauzate de fantasme, ci au baze cât se poate de reale și de palpabile. Iar realitatea acestor politici dementiale este echivalentă cu tigru din odaie pe care refuzăm să îl vedem ...

Despre autor

editor